

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił A. S. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że Komisja Lekarska, orzeczeniem z dnia 15 października 2012 r., nie stwierdziła, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy, zatem brak prawa do renty socjalnej.

/decyzja - k. 19 akt ZUS/

W dniu 12 listopada 2012 r. wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji i wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty socjalnej.

/odwołanie - k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 3/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. urodziła się (...)

/odpis skrócony aktu urodzenia – k. 7 akt ZUS/

Orzeczeniem Miejskiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 8 czerwca 2010 r. A. S. zaliczono do osób o **umiarkowanym** stopniu niepełnosprawności. Orzeczenie wydano do 8 czerwca 2015 r. Ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 5 czerwca 2010 r., niepełnosprawność istnieje od urodzenia.

/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 61 dokumentacji lekarskiej/

Orzeczeniem z dnia **1 lipca 2015r.** Miejski Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. zaliczył A. S. do osób o **znacznym** stopniu niepełnosprawności. Orzeczenie wydano do 31 lipca 2017 r. Ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 5 czerwca 2010 r., niepełnosprawność istnieje od urodzenia. Ubezpieczoną uznano za niezdolną do pracy.

/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności – k. 111/

Orzeczeniem z dnia 1 marca 2011 r. Zespół (...) i dla Dzieci z Wadami Rozwojowymi orzekł o potrzebie kształcenia specjalnego A. S..

/orzeczenie – k. 62 - 64 dokumentacji lekarskiej/

Ubezpieczona uczęszcza do Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w Ł. od 2011 r. Uczyła się zawodu cukiernika. Jednakże ze względu na problemy w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, które było widoczne w trakcie zajęć praktycznych, odbywających się w zakładach cukierniczych, zespół złożony z wychowawcy, psychologa, pedagoga i nauczyciela praktyk wydał decyzję o przedłużeniu etapu edukacyjnego ubezpieczonej w zawodzie pracownik pomocniczy obsługi hotelowej. Praktyki w hotelu ma 2 razy w tygodniu. W trakcie praktyk robi to co inni uczniowie, ściera kurz, myje podłogi, odkurza.

/okoliczność bezsporna, zaświadczenie – k. 5 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni z dnia 24 sierpnia 2015 r. – 00:05:54 – 00:16:26 – płyta CD – k. 115, k. 171 – 172, opinia o uczniu – k. 179 – 180, zeznania wnioskodawczyni z dnia 15 czerwca 2016 r. – 00:07:36 – 00:19:58 – płyta CD – k. 195/

Wnioskodawczyni w dniu 17 września 2012 r. złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej.

/wniosek – k. 1 – 4 akt ZUS/

Lekarz Orzecznik orzeczeniem z dnia 2 października 2012 r. rozpoznał u ubezpieczonej upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, dziecięce porażenie mózgowe, zez zbieżny oka prawego oraz alergię skórą. Wskazał, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

/opinia lekarska – k. 86 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie – k. 11 akt ZUS/

Ubezpieczona złożyła sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS w dniu 2 października 2012 r.

/sprzeciw – k. 77 dokumentacji lekarskiej/

Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 15 października 2012 r. rozpoznała u A. S. lekkie upośledzenie umysłowe, zez zbieżny oka prawego, nadwzroczność obu oczu, dziecięce porażenie mózgowe w wywiadzie. Wskazała, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

/opinia lekarska – k. 92 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie – k. 15 akt ZUS/

W konsekwencji, zaskarżoną decyzją z dnia 19 października 2012 r. odmówiono ubezpieczonej prawa do renty socjalnej.

/decyzja – k. 19 akt ZUS/

Wnioskodawczyni cierpi na dyskretną postać dziecięcego porażenia mózgowego. Z powodu dyskretnego niedowładu piramidowego w kończynach górnych oraz zaburzeń w koordynacji wnioskodawczyni wymagał a od wczesnego dzieciństwa leczenia i rehabilitacji. Aktualnie, z powodu deficytów neurologicznych, naruszenie sprawności organizmu **nie powoduje całkowitej niezdolności** do wykonywania jakiegokolwiek pracy zarobkowej.

/opinia biegłego sądowego specjalisty neurologa J. B. – k. 9 – 10/

Nadto wnioskodawczyni cierpi na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. **W poradni rehabilitacyjnej rozpoznano** nieborność ruchową. Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, o ile nie jest powikłane innymi poważnymi zaburzeniami psychicznymi, **nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy. Z psychiatrycznego punktu** widzenia wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

/opinia biegłego lekarza sądowego w zakresie psychiatrii – dr n. med. K. K. – k. 12 – 13, pisemna opinia uzupełniająca – k. 71, k. 82/

A. S. cierpi na zez zbieżny naprzemienny akomodacyjny, astygmatyzm nadwzroczny małego stopnia obu oczu. Badanie okulistyczne wykazało, że po korekcy istniejącej wady wzroku ostrość wzroku każdego oka do dali i bliży jest pełna, widzenie obuoczne zachowane, pole widzenia konfrontacyjne bez ubytków obwodowych, ciśnienie śródoczne nie podwyższone, kliniczny obraz dna oka odpowiedni dla wieku. **Z okulistycznego punktu widzenia ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do jakiegokolwiek pracy.**

/opinia biegłego lekarza sądowego specjalisty chorób oczu – R. M. – k. 14 – 15/

U ubezpieczonej rozpoznano atopowe zapalenie skóry w okresie remisji, pyłkowinę z uczuleniem na pyłki traw zbóż i brzozy i alergię krzyżową na jabłko i marchew, bez astmy pyłkowej. A. S. z rozpoznaniem (...), ze zmianami wyprysku atopowego, który występował na dłoniach, szyi, pod oczami nie powinna podejmować nauki w zawodzie cukiernika i być zatrudnioną w zawodzie, bowiem będzie to skutkowało niewątpliwie nasileniem wyprysku atopowego na skórze dłoni i uniemożliwiało pracę. Ale **wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej**

/opinia biegłego lekarza specjalisty pneumonologia i alergologa T. B. – k. 26 – 27/

W oparciu o analizę akt sprawy oraz wyniki badania psychologicznego u A. S. rozpoznaje się, w badaniu psychometrycznym, niższy niż przeciętny poziom funkcjonowania intelektualnego, cechy organicznych zaburzeń (...). Wnioskodawczyni uzyskała obniżone wyniki w skalach: rozumowanie matematyczne, powtarzanie cyfr, słownik rozumienie. Ujawniło się obniżenie sprawności procesów poznawczych w stopniu lekkim. Wynik skali kontrolnej w teście osobowości uniemożliwia dokonanie rzetelnej analizy i interpretacji otrzymanych danych z zakresu osobowości. Stwierdzono zaburzenia funkcjonowania sfery emocjonalnej; w zachowaniu mogą występować nasilone emocjonalnie reakcje, nieadekwatne do siły bodźca przy podwyższonym napięciu emocjonalnym, obniżoną kontrolę ekspresji emocji. Podczas badania nie ujawniły się objawy wytwórcze. Wnioskodawczyni uzyskała Iloraz (...) równy 86, co oznacza, że jej poziom niezależnego funkcjonowania społecznego znajduje się na granicy poziomu niższego niż przeciętny i upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym, natomiast uspołecznienie na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, w pozostałych skalach opiniowana uzyskała wyniki na poziomie przeciętnym. Powyższy wynik świadczy o tym, że opiniowana we wskazanych zakresach realizuje swoje potrzeby w życiu społecznym w obniżonym stopniu, wyniki odzwierciedlają stopień jej samodzielności i dojrzałości społecznej. Ponadto opiniowana uzyskała podwyższone wyniki w skalach: zachowania buntownicze, zamykania się w sobie, niewłaściwe nawyki głosowe. Rozpoznany u wnioskodawczyni zespół obsesyjno – kompulsywny prawdopodobnie ma podłoże „organiczne” i stanowi objaw organicznych zaburzeń osobowości, może mieć negatywny wpływ na jej funkcjonowanie społeczne oraz wykonywanie przez opiniowaną pracy. Odporność wnioskodawczyni na trudne sytuacje. Wnioskodawczyni w życiu społecznym i rodzinnym wymaga nadzoru i kontroli otoczenia.

/opinia biegłego sądowego psychologa klinicznego B. – T. – k. 63 – 69, pisemna opinia uzupełniająca – k. 75 – 79/

Wnioskodawczyni cierpi na mózgowie porażenie dziecięce bez deficytów neurologicznych, lekkie upośledzenie umysłowe o raz zez zbieżny oka prawego, nadwzroczność obu oczu. W badaniu neurologicznym i internistycznym nie stwierdzono u ubezpieczonej istotnych zaburzeń funkcjonowania, nie stwierdzono w badaniu przedmiotowym istotnych odchyłeń oraz cech ogniskowego uszkodzenia ośrodkowego jak i Obwodowego Układu Nerwowego (brak ostrych objawów korzeniowych i klinicznych cech ubytkowych). W badaniu ogólnym stwierdzono dość dobry stan A. S., była i jest wydolna krążeniowo i oddechowo. Zgłaszane ostatnio pogorszenie stanu zdrowia ubezpieczonej należy uznać za nową okoliczność w sprawie. Wnioskodawczyni A. S., z powodu naruszenia sprawności organizmu, nie była w dacie wniosku całkowicie niezdolna do pracy.

/opinia biegłego sądowego lekarza medycyny pracy i neurologii P. R. – k. 116 – 124, pisemna opinia uzupełniająca – k. 142 – 145/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o załączone akta organu rentowego, dokumentację lekarską oraz opinie biegłych: neurologa, psychiatry, okulisty, alergologa, psychologa klinicznego oraz lekarza medycyny pracy.

Opinie te są wiarygodne i sporządzone zostały przez biegłych o specjalnościach, właściwych z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawczyni, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i bezpośrednio badanie odwołującego się. Biegli w sposób wyczerpujący określili schorzenia, jakie występują u A. S. i ocenili ich znaczenie dla jego zdolności do pracy, odnosząc swą ocenę do kwalifikacji zawodowych.

Biegli u wnioskodawczyni rozpoznali dyskretną postać dziecięcego porażenia mózgowego, lekkie upośledzenie umysłowe, wadę wzroku oraz alergię. Biegli w swoich opiniach jednoznacznie wskazali, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, opinie biegłych w sposób wystarczający obrazują stan zdrowia wnioskodawczyni. Opinie są jasne, wyczerpujące, kompleksowo analizują stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczyni pod kątem zdolności do pracy w aspekcie całokształtu procesów leczenia wnioskodawczyni, a wnioski końcowe wynikają w sposób logiczny z ich treści.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego psychiatry, biegłego alergologa, biegłego neurologa, biegłego okulisty. Zdaniem Sądu opinie biegłych są zupełne i udzielają odpowiedzi na wszystkie wątpliwości, dotyczące stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem jej zdolności do pracy. W ocenie Sądu wnioski ten zmierza jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd oddalił także wniosek pełnomocnika ubezpieczonej o przesłuchanie świadków na okoliczność funkcjonowania społecznego ubezpieczonej wnioskodawczyni w życiu codziennym, okoliczności te zostały już bowiem wyjaśnione już przez biegłych, w szczególności biegłego psychologa klinicznego dr m. med. A. T.. Dlatego też w ocenie Sądu wnioski ten zmierza jedynie do przedłużenia postępowania.

Nadto Sąd oddalił o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu Medycyny Pracy i Ośrodków (...), z którego dowód był dopuszczony postanowieniem z dnia 23 grudnia 2015 r. W ocenie Sądu stan zdrowia ubezpieczonej został wystarczająco wyjaśniony w wyniku przeprowadzenia opinii biegłych powołanych przez Sąd. Wszyscy biegli jednoznacznie wskazali, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 3 grudnia 2014 r. (II UK 81/14, lex nr 1777886), art. 290 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. pozostawia sądowi przeprowadzającemu postępowanie dowodowe ocenę, czy w sprawie zachodzi potrzeba zasięgnięcia opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego. Dopuszczenie dowodu z opinii takiego instytutu jest celowe i konieczne wówczas, gdy zachodzi potrzeba przeprowadzenia skomplikowanych badań, istnieją trudności diagnostyczne wymagające przeprowadzenia badań specjalistycznych względnie obserwacji w warunkach szpitalnych oraz wtedy, gdy nie da się usunąć w inny sposób sprzeczności w dostępnych opiniach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią **art. 4** ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t. j. Dz.U. z 2003 r., Nr 135, poz. 1268 z późn. zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej,

przy czym osobie, która spełnia powyższe warunki przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała albo renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa, która przysługuje przez okres wskazany w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Z kolei w myśl art. 5 cyt. ustawy ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).

Natomiast w myśl art. 15 tej ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio: art. 12-14, 61, 88-94, 98, 100 ust. 1 i 2, art. 101, 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, 114, 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1-5, art. 119 ust. 1, art. 121, 122 ust. 1, art. 126, 128, 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, 2 i 3 pkt 1, art. 133-135 oraz 137-144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. Z 2013r. poz. 1440 z późn. zm) niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do

pracy po przekwalifikowaniu. **Całkowicie niezdolną do** pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z dokonanych ustaleń wynika jednoznacznie, że, naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczyni, nie powodują u niej całkowitej niezdolności do pracy.

Opinie biegłych zostały doręczone zarówno wnioskodawczyni, jak i organowi rentowemu ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do nich i złożenia ewentualnych pytań do biegłych. Mając na uwadze, zasygnalizowane w pismach procesowych, przez pełnomocników stron, wątpliwości, Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłych.

Zdaniem Sądu, w oparciu o dokumentację medyczną, badanie przedmiotowe ubezpieczonej biegli precyzyjnie, doskonale merytorycznie, uzasadnili tezę, zgodnie z którą, badana jest nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Na marginesie należy jedynie wskazać, że skoro w ostatnim czasie stan zdrowia ubezpieczonej uległ pogorszeniu, to stanowi to nową okoliczność i powinna ona rozważyć złożenie nowego wniosku o rentę socjalną.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.